

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om forsørgelse af militære invalider og sådanne efterladte i de sønderjyske landsdele. (Om ophævelse af § 32, stk. 3-6, om anvendelsen af forsørgelse under ophold under særforsorg m. v.).

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Om ophævelse af § 27, stk. 2-5, om anvendelsen af renter under ophold under særforsorg m. v.).

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Efter henstilling skal jeg lade de på dagsordenen under punkterne 15, 17 og 18 opførte sager udgå.

Den sidste sag på dagsordenen var herefter:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission i henhold til grundlovens § 51 [af Poul Dam m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XVII) findes i tillæg A. sp. 1451, fremsættelsen i tidenden sp. 2978).

Sagen sattes til forhandling.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): I anledning af det ærede medlems forslag til folketingsbeslutning skal jeg sige, at den udenrigspolitik, regeringen har fastlagt, finder vi ikke anledning til at ændre. På den anden side kan vi ikke have noget imod, at et folketingsudvalg overvejer de motiveringer og synspunkter, som ligger bag det ærede medlems forslag, og såfremt der bliver stillet forslag om et sådant folketingsudvalg, kan regeringen for sit vedkommende derfor acceptere behandlingen i et sådant folketingsudvalg.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Jeg tror, jeg har mange bag mig, når jeg takker for den højtærede udenrigsministers meget korte svar, og jeg vil også gerne takke for den velvilje, som trods alt lå bag det.

Vi har i og for sig ikke med dette forslag haft nogen drøm om at kunne ændre regeringens udenrigspolitik. Vort motiv har udelukkende været dette, at vi anser det for rimeligt, at der før den endelige beslutning om Danmarks fortsatte medlemskab eller ophør med medlemskab af Atlantpagten efter 1969 foregik en så omfattende offentlig debat som muligt. Det er efter min mening væsentligt, at det nu bliver endeligt fastslået, at demokratiet er fuldt indført her i landet.

Da man i de gode gamle dage indførte folkestyret, blev det jo anset for noget forholdsvist selvfølgeligt, at udenrigspolitik og forsvarspolitik stadig var noget, som sorterede under kongen og kongens ministre, og noget, som man ikke skulle drøfte i offentligheden, ikke engang i folketinget eller det daværende landsting. Vi tror, at vi nu er kommet så meget længere, at det må være rigtigt, at alle de udenrigspolitiske spørgsmål med den store rækkevidde, de har, bliver drøftet virkelig overalt, hvor det kan gøres. Det er af betydning at finde den sagligt rigtigste løsning, men det er også af meget stor betydning, at der er en virkelig folkelig tilslutning til den politik, der føres.

Når man ser på den rolle, Atlantpagten har haft i den offentlige diskussion siden 1949, tror jeg, man også ud fra et alminde-

[Poul Dam.]

ligt demokratisk synspunkt må beklage, at der ikke i tilstrækkelig grad var offentlighed om den beslutning, der blev taget dengang, og om de mange motiver, man havde til at træffe den, så at man bagefter i mere eller mindre skjulte vendinger har kunnet fortælle om, hvilken frygtelig fare det var, Danmark stod over for, og som man undgik ved at indgå i Atlantpagten. Diskussionen har, og det tror jeg gælder fra begge sider, både fra tilhængerne og fra modstanderne, været ført på et til tider ganske overordentlig lidt sagligt grundlag. Vi trænger til betydelig mere oplysning om de forsvars- og udenrigspolitiske anliggender, og det forslag, vi har fremsat, vil efter vor mening absolut kunne pege i den retning.

Vi vil naturligvis med glæde tage imod ministerens tilbud om, at der kan finde en drøftelse sted i et folketingsudvalg, før forslaget kommer til anden behandling.

Frode Jakobsen: Der er ingenting, som er mere brændende i dag end kampen for at sikre freden. I den kamp er det jo ikke slagord, der først og fremmest mangler. De slagord, der bruges, er tit så billige, at de har mistet enhver kontakt med realiteterne. To af de mest almindeligt anerkendte dogmer af den slags, som man accepterer uden at tro, man overhovedet behøver at tænke sig om, lyder, at oprustning fører altid til krig, det viser historien, og militære alliancer fører altid til krig, det viser historien.

Sådanne ting bliver slugt råt, til trods for at det jo er os selv, vor egen generation, der har oplevet det stik modsatte, nemlig at der kom krig på grund af manglende oprustning, og at der kom krig på grund af manglende militært sammenhold hos dem, der ville fred. Det, Hitler ville, var jo ikke nogen verdenskrig; hvis han havde vidst, at angrebet på Polen betød krig mod hele den demokratiske verden, og hvis vestmagterne havde været rede med våben dengang, er der al grund til at tro, at så var vi blevet forskånet for den krig, som Europa vil blive ved med at lide under i hvert fald til vore dages ende — den unødvendige krig, som Churchill har kaldt den.

Nu skal man naturligvis ikke køre over i den anden grøft. Oprustning kan føre til krig, det er der også eksempler på, militær-

alliancer kan føre til krig, det viser historien også. Det kunne aldrig falde mig ind at benægte det. Spørgsmålet er bare ikke så simpelt; det kan også gå modsat.

Det kan være rørende med folk, der har deres pacifistiske barnetro i behold, de er bare ikke gode rådgivere i politik; de hører til den kategori af mennesker — dem findes der en del af — som simpelt hen ikke kan lære, heller ikke af historien. Selv sådan noget som Hitlers næsten vellykkede forsøg på at erobre verden kan altså gå spurlost hen over hovedet på dem.

Atlantpagten er skabt af en bestemt historisk situation, af en udvikling, som flertallet af socialistisk folkepartis medlemmer har råbt hurra for, fremrykningen i Østeuropa af Sovjetunionens magt. Vi andre havde altså trods alt lært noget af den krig, vi havde været igennem. Jeg har gjort mig til talsmand for Atlantpagten fra første færd, men jeg har aldrig fundet, at det var noget at være begejstret for. Atlantpagten er for os ikke noget, som evigt skal stå. Den har gjort sin nytte, den har standset fremrykningen i Europa. Uden Atlantpagten var vi måske blevet løbet over ende. I dag er der heldigvis en lykkeligere udvikling i gang. Blokkene i dag er ligesom ved at blive mindre kompakte, og en blødgørelse inden for den ene blok kan ikke undgå også at få indflydelse inden for den anden. Mit parti vil gøre alt, hvad det kan for at fremme den udvikling. Vi vil være lykkelige, hvis vi en dag kan sige, at nu er Atlantpagten blevet forældet, nu har vi ikke mere brug for en militær alliance. NATO er udsprunget af en bestemt historisk situation. Den har måske reddet os fra krig. Hvis den situation ikke foreligger længere, ja, så er der heller ingen grund til at beholde NATO. Der er tegn i den rigtige retning, men den dag er desværre langtfra kommet, da man kan sige, at nu er der ingen grund for demokratierne til længere at love i givet fald at stå hinanden bi.

Det forslag, vi behandler, går kun ud på at nedsætte en kommission, og det lyder pænt, at vi naturligvis skal undersøge, hvad der taler for, og hvad der taler imod. Men at nedsætte en kommission, der skal overveje, om Danmark om 4 år skal forlade NATO eller ej, det ville efter min mening skabe en sådan usikkerhed om vor politik,

[Frode Jakobsen.]

fremkalde en sådan tvivl hos vore allierede, at det langtfra er tilrådeligt. Derfor må jeg på mit partis vegne afvise forslaget.

Per Federspiel: Jeg kan ikke se, at dette forslag til beslutning kan give anledning til en almindelig debat om NATO, og jeg skal indskrænke mig til på mit partis vegne at meddele, at vi ikke kan medvirke til at fremme dette forslag til folketingsbeslutning.

Jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Frode Jakobsen i, at alene nedsættelse af en sådan kommission ville betyde en mistænkeliggørelse af den politik, som vi stort set er enige om her i landet. Også kommissoriet vil betyde en undergravning af dette høje tings ansvar for den udenrigspolitik, der føres. Alene af disse grunde må vi afvise forslaget.

Erik Kragh: Det er klart, at et lands udenrigspolitik naturligvis ikke er noget statisk, som aldrig kan ændres. På den anden side må man sige, at gennem den politik, vi har ført i de sidste 16 år, har vi deltaget i oprettelsen af den stabilitet, vi har opnået, og der er intet, der tyder på, at denne stabilitet ikke fremover også må opnås ved de midler, som vi i øjeblikket bruger. Der er intet, der tyder på, at dansk sikkerhed — og det er det, det drejer sig om — skulle kunne tilgodeses ved andre midler. Desuden ville det være mærkeligt for vore allierede at erfare, at vi højtideligt nedsætter en kommission for at studere, om vi skal gå ud af NATO.

Derfor må jeg for mit vedkommende på det konservative folkepartis vegne afvise forslaget om nedsættelse af en kommission.

Helveg Petersen: Jeg har også forstået det sådan, at vi ikke skal til at diskutere Atlantpagten, dens indhold, og hvad der er sket under Atlantpagten. Jeg vil gerne minde om, at det radikale venstre på sit landsmøde sidste år udtalte, at den uden-

rigspolitiske udvikling gjorde det naturligt, at man tog Danmarks medlemskab op til vurdering, inden den nuværende medlemsperiode udløb i 1969. Og i resolutionen hed det, at det radikale venstre måtte kræve, at medlemskabet ikke fortsattes, uden at befolkningen var spurgt. Den vurdering, der her tænkes på, må naturligvis anlægges af de enkelte partier, og det må være partiernes opgave hver for sig at skaffe sig det stærkest mulige grundlag for sin stillingtagen.

Nu foreslår socialistisk folkeparti, at der nedsættes en parlamentarisk kommission til at undersøge alle forhold i forbindelse med Danmarks medlemskab af NATO, og det hedder i forslaget, at man også skal overveje, om et fortsat medlemskab tjener Danmarks interesser. Efter min opfattelse kan der ikke være meget tvivl om, at man på baggrund af et sådant kommissorium hurtigt vil komme ind i en debat, der vil være farvet af de synspunkter, man hidtil har forfægtet, og det kan ikke undgås, at det vil vanskeliggøre mulighederne for saglige undersøgelser. Jeg mener, at vi bør gøre, hvad vi kan for at få alle problemer, der knytter sig til dette spørgsmål, klarlagt, men jeg mener ikke, en parlamentarisk kommission er det apparat, der skal bruges dertil.

Jeg vil meget gerne tilslutte mig det, den højtærede udenrigsminister var inde på om, at vi i et udvalg nærmere diskuterer, hvordan man kan tilvejebringe de oplysninger, der må indgå i debatten om hele dette forhold.

Rimstad: Inden for vort parti anser vi det ikke for heldigt på nuværende tidspunkt at nedsætte en kommission som den foreslåede. Med den indstilling til NATO-sammenslutningen, som forslagsstillerne har, og som er kendt i hele landet, er det nærliggende at antage, at forslaget trods sin tilsyneladende saglige form har til hensigt igennem et længere tidsrum at skabe røre og uro omkring vort lands tilslutning til det

[Rimstad.]

atlantiske fællesskab. Ingen ansvarlige kan være interesserede i, at en sådan hensigt fremmes, og ud fra den flertalsopfattelse, der findes her i tinget, og som vort parti deler, med hensyn til betimeligheden af vort NATO-medlemskab kan vi ikke støtte dette forslag.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Jeg har den enkelte bemærkning at gøre til det ærede medlem hr. Poul Dam, der siger, at der endelig er indført demokrati i Danmark, for nu kan man også diskutere udenrigspolitik offentligt, at jeg med ham kan dele glæden over, at der er en mere levende interesse for udenrigspolitik i den danske offentlighed, herunder også og især hos dansk ungdom. Men jeg må bedrøve ham med at sige, at det er og fortsat vil være således, at en del af de forhold, man beskæftiger sig med i udenrigspolitikken, berører andre landes interesser så intimt, at vi fortsat er nødt til at opretholde det apparat, vi har for behandling af udenrigspolitik, derunder også det udenrigspolitiske nævn.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Må jeg begynde med at sige til den højtærede udenrigsminister, at jeg da hverken havde tænkt mig, at vi skulle afskaffe det udenrigspolitiske nævn eller den højtærede minister. For den højtærede ministers personlige vedkommende vil jeg sige, at vi nødvendigvis skulle undvære ham foreløbig, end ikke i en kortere tid, som vi så tit må.

Må jeg dernæst bemærke, at vi meget vel er klar over, at der er hensyn at tage til udlandet. Der står også i det forslag, vi har stillet, at de indhentede oplysninger kun kan offentliggøres i det omfang, som hensynet til landets sikkerhed tillader. Den mangel på realitetssans, som man undertiden skyder os i skoene, er ikke så eklatant, som det ofte hævdes. Der kan både være ting om vore allieredes adfærd og om vore eventuelle modstanderes adfærd, som ikke egner sig til at udsprede i større udstrækning — selv om man måske en gang imellem kan synes, at det er lidt lettere at få udsprede ting om den ene parts adfærd end om den anden dens.

De ærede ordførere har jo ikke været så ufærdelig venligt stemt over for selve

tanken om nedsættelse af en parlamentarisk kommission. Når det siges, at der utvivlsomt i en sådan kommission vil foregå en drøftelse, der er præget af de synspunkter, man har i forvejen, er dette vel nok i en vis henseende rigtigt. Det vil være temmelig meget forlangt, at ærede medlemmer af dette ting, som eventuelt ville blive indvalgt i kommissionen, skulle ophøre med at have synspunkter. Vi er ikke ukendt med, at medlemmer af det høje ting kan ændre deres synspunkter, endog temmelig pludseligt. Men helt ophøre med at have synspunkter vil jeg alligevel ikke tro de kan.

Det kan også siges, at når der tidligere har været nedsat parlamentariske kommissioner — og det, jeg naturligvis nærmest tænker på her, er kommissionerne efter besættelsestiden — er det i høj grad sket på et sådant grundlag, at man vidste, at de forskellige kommissionsmedlemmer havde ganske fasttømrede anskuelser om de ting, man skulle drøfte. Jeg kan måske gøre den indrømmelse, at det, der kom ud af disse parlamentariske kommissioners arbejde, også en gang imellem var præget af, at kommissionsmedlemmerne havde nogle ganske bestemte synspunkter, som de gerne ville have materiale til at bevise.

Noget lignende kunne muligvis ske her. Men kommissionen ville i hvert fald, sådan som folketinget er sammensat i øjeblikket, have et flertal af tilhængere af Atlantpagten, og man ville herved have en ganske betydelig garanti imod, at der skulle blive sagt for meget eller komme for meget ind af de efter nogles mening uansvarlige Atlantpagtmodstanderes synspunkter.

Når det ærede medlem hr. Frode Jakobsen og andre har sagt, at nedsættelsen af en sådan kommission ville skabe usikkerhed om vor politik blandt vore allierede, må jeg sige, at jeg slet ikke forstår det synspunkt. Det må være gået op for vore allierede, at dette land er et folkestyret land, hvor der forud for beslutninger går drøftelser og grundige undersøgelser. Jeg er klar over, at visse af vore allierede ikke har tilstrækkelige forudsætninger hjemmefra for at forstå, hvad folkestyre er, men de fleste af dem har det dog.

Jeg tror tværtimod, at et sådant grundigt arbejde ville styrke indtrykket af, at Danmark havde en selvstændig udenrigspolitik,

[Poul Dam.]

som måske førte til, at man fortsat ville være medlem af Atlantpagten, men som i hvert fald var udtryk for, at man gjorde, hvad man selv ville, og ikke bare fulgte slavisk med i den fåreflok — det taler man jo om for tiden — som man tilfældigvis er kommet ind i, og hvor der er nogle skrappe ulvehunde til at sørge for, at man bliver der.

Jeg tror, det var det ærede medlem hr. Per Federspiel, der sagde, at nedsættelsen af en kommission ville være en undergravning af det høje tings ansvar. Her vil jeg gerne opmærksom på, at de parlamentariske kommissioner er indføjjet i grundloven som organer for det høje ting — ikke som organer for noget udefra, men netop som udtryk for det høje tings politiske arbejde.

Det ærede medlem hr. Rimstad omtalte den tilsyneladende saglige form, dette forslag har. Jeg må replicere på den måde, at trods den tilsyneladende saglige form, de ærede ordføreres afvisning af forslaget havde, har man alligevel følt en grundstemning af, at et forslag fra socialistisk folkepartis side uanset sit indhold skulle kanøflæs.

Jeg tror, at man i nogen grad undervurderer betydningen af, at de udenrigspolitiske anliggender drøftes bredt, grundigt og sagligt i befolkningen, og til en grundig og saglig drøftelse hører, at alle parter i drøftelsen virkelig kommer til orde, både Atlantpagttilhængere og Atlantpagtmodstandere. Meget af den diskussion, der har været omkring Atlantpagten i de forløbne 16 år, har, som jeg sagde i mit første indlæg, været forfærdende usaglig. Jeg tror, jeg tør sige, at man fra begge sider har råbt hen over en alt for dyb og bred grøft. Dette forslag ville kunne føre til, at man i højere grad kunne nå til at acceptere, at man havde sagligt forskellige synspunkter, men at det, der fra begge sider lå én på sinde var, at man ønskede at gøre, hvad der kunne tjene landet, landets frihed og landets fremtid bedst.

Per Federspiel: Det ærede medlem hr. Poul Dams yderligere motivering for nedsættelsen af denne kommission i henhold til grundlovens § 51, nemlig bl. a. at man dér skulle, om jeg så må sige, give karakter til sine allierede, i virkeligheden foretage en slags debat, som jo må foregå bag lukkede døre, modarbejder hele formålet, og dette

giver mig yderligere anledning til at bemærke, at jeg på mit partis vegne også vil modsætte mig; at der nedsættes et udvalg til at behandle dette spørgsmål.

Frode Jakobsen: Det ærede medlem hr. Poul Dam startede med at sige, at vi nu skulle vise, at nu havde vi jo endelig demokrati i dette land, og nu gjaldt det om, at den udenrigspolitiske debat kom til at foregå i større offentlighed.

Det ærede medlem foreslog dernæst, at man nedsatte en kommission, at disse overvejelser altså skulle foregå i en kommission, fordi det i en kommission — en sådan lukket kommission — ville være lettere at drøfte vore allieredes og eventuelt også vore modstanderes fejl og opførsel i det hele taget.

De to ting passer da ikke godt sammen. Jeg foretrækker, at debatten om Danmarks medlemskab og vor eventuelle kritik af venner og fjender foregår i fuld offentlighed, og at den hellere foregår her i folketinget end inden for en kommission, og jeg synes, at dette argument i allerhøjeste grad taler imod forslaget.

Helveg Petersen: Jeg forstår ikke, hvorfor det ærede medlem hr. Per Federspiel er afvisende over for tanken om at drøfte problemet i et udvalg. Jeg mener ikke — og mener det heller ikke, efter at jeg har hørt det ærede medlem hr. Poul Dams supplerende bemærkninger — at den parlamentariske kommission er det egnede apparat til at klare dette problem. Jeg mener, at man må kunne finde andre veje, ad hvilke man kan tilvejebringe oplysninger, der kan indgå i debatten.

Havde vi haft forhandlingen om den højt-ærede udenrigsministers redegørelse, var vi jo nok kommet ind på nogle betragtninger omkring de former, der kunne tænkes. Jeg skal ikke komme ind på det her. Det får vi lejlighed til, når redegørelsen skal drøftes. Jeg tror imidlertid, at vi har selskaber og institutter her i landet, der kan hjælpe os, og at vi kunne tilvejebringe andre, der kunne betjene os med hensyn til at tilvejebringe et fyldigt materiale, der kan indgå i debatten. Jeg tror dog ikke, at det er rigtigt at låse det inde i en parlamentarisk kommission. Det må gøres på en anden måde.

Erhard Jakobsen: Det forekommer mig, at de ærede medlemmer, som stiler mod, at vi, der sidder i folketinget, skulle have mere at vide, rammer noget ved siden af. Det kan dog vist ikke tænkes, at det ikke i de 16 år, vi har været medlem af NATO, skulle være lykkedes for medlemmer, der selv har ønsket det, at skaffe sig alle mulige oplysninger om NATO.

Jeg tror, det ville være rigtigt — det ligger også i demokratiets ånd — om vi, inden vi her i folketinget skal træffe afgørelse om fortsat medlemskab, sørgede for, at befolkningen fik langt mere at vide, end den hidtil har vidst. Befolkningen har bl. a. vidst alt for lidt om de positive sider af NATO. Diskussionen ude omkring i befolkningen har i alt for høj grad været præget af, at man vidste alt for lidt om NATOs betydning. Jeg ville gerne, om den højtærede udenrigsminister, eventuelt den højtærede forsvarsminister, fra denne talerstol blev opfordret til at sørge for, at der i det kommende par år tilgår befolkningen langt mere oplysning i en let fattelig form om, hvad NATO drejer sig om. Jeg tror, at befolkningen har brug for sådan oplysning. Jeg tror ikke, at folketingsmedlemmerne har det; de har for længst kunnet skaffe sig det, hvis de ønskede det.

(Kort bemærkning).

Helveg Petersen: Det er jo ikke alene information for folketingets medlemmer, der er tale om, det er også den information, der skal tilflyde offentligheden. Jeg tror, vi i høj grad har brug for flere debatter om udenrigspolitiske emner. Jeg tror, at vi skal være meget opmærksomme på mulighederne for at skaffe et meget fyldigt grundlag for vore debatter. Jeg tror ikke, man kan sige, at den offentlige debat her i landet baseres på et indgående kendskab til alle sider af udenrigspolitikken. Jeg tror, vi i høj grad har brug for oplysninger, information. Det er baggrunden for, at jeg mener, at vi i et udvalg bør drøfte, hvilke muligheder der måtte være.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Jeg skal blot erklære mig enig med det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen i

dette, at det er ganske overordentlig vigtigt, at befolkningen får langt mere at vide. Jeg tror, at det er aldeles korrekt, at debatten i befolkningen har været alt for tyndbenet, i alt for høj grad slagordspræget. Men der er jo ikke alene de slagord, som det ærede medlem hr. Frode Jakobsen før anholdt, der er også andre, fra den modsatte side, som man godt kunne begynde at punktere, hvis man havde lyst dertil. Jeg tror imidlertid, at de oplysninger, der skal fremskaffes — og som den højtærede udenrigsminister utvivlsomt vil gøre meget for at fremskaffe — grundigt og på fornuftig måde ville kunne suppleres ved, at en kommission som den foreslåede arbejdede med dette spørgsmål og derigennem bidrog til at få materiale frem — også ud fra den brede repræsentation, som en sådan kommission ville være udtryk for — ligesom man ville få kendskab til, hvilket materiale der savnes i offentligheden, og hvad den har brug for at få at vide. Jeg tror, at en kommission på den måde vil kunne øve et værdifuldt arbejde i den oplysningsvirksomhed, som må gå forud for den endelige beslutning om vor forbliven eller ikke-forbliven i NATO, for en eller anden beslutning skal der jo tages på et eller andet tidspunkt.

Når det siges, at en kommission har en lukket drøftelse, er det naturligvis rigtigt, at kommissionens arbejde undervejs foregår i en lukket drøftelse, men jeg tror, virkningen vil være to meget værdifulde ting. For det første vil det materiale, der bliver samlet sammen, i det omfang det af sikkerhedsmæssige grunde kan offentliggøres, til sidst komme til at foreligge i en trykt beretning eller betænkning, eller hvad man kalder det. For det andet vil de kommissionsmedlemmer, der har deltaget i arbejdet, ikke blive dårligere debattører bagefter. De vil gennem den indsats, de har øvet, og den påvirkning, de har været ude for fra andre, være i stand til at føre diskussion om NATO på et højere plan, end meget af diskussionen har været ført på hidtil, og dette vil ikke være af ringe værdi.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Frode Jakobsen: Blandt ordførerne har der været forskellige meninger om, om sagen skal henvises til udvalgsbehandling. Når det står sådan, mener jeg, at det er dem, der ønsker udvalg, man må bøje sig for, og jeg skal derfor foreslå, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Formanden: Der er begæret afstemning over sagens henvisning til behandling i udvalg. Jeg skal lade denne afstemning foretage i mødet mandag den 29. marts.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter, forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter, forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v., forslag til lov om ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift, forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift, forslag til lov om forhøjelse af indkomstskatten af aktieselskaber m. v. og forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i toldloven har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i postloven og forslag til lov om ændringer i statsbaneloven har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Søgaard har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren oplyse noget om, hvordan det går med Odense universitet?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Medlem af folketinget Vivike har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Finder ministeren det rimeligt, at statens skibstilsyn gennemhuller den ny beandingslov med idelige dispensationer?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Medlem af folketinget Børge Schmidt har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvad kan ministeren oplyse om planerne for at give Nørre Gymnasium bedre arbejdsvilkår?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Det er meddelt mig, at *Sigsgaard* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Sigsgaard* har vedkommende gruppe udpeget *Morten Lange*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes mandag den 29. marts kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål om nedsættelse af et udvalg på 17 medlemmer angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission i henhold til grundlovens § 51 [af Poul Dam m.fl.].

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift.

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift.

[Formanden.]8) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af indkomstskatten af aktieselskaber m. v.

9) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1965-66.

10) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i postloven.

11) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i statsbane-loven.

12) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om leje.

13) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidraget m. v.).

14) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pensionstillæg).

15) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om etableringslån for unge landbrugere [af Kirkegaard m. fl.].

16) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ændringer i retten til at bringe underskud ved driften af landbrugsejendomme til fradrag i anden erhvervsindtægt [af Kirkegaard m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12⁰⁰.

71. møde.

Mandag den 29. marts kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om leje har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1965-66 ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags 3. behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om nedsættelse af et udvalg på 17 medlemmer angående forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission i henhold til grundlovens § 51 [af Poul Dam m. fl.].

Poul Dams forslag om at henvise forslaget til folketingsbeslutning til et udvalg på 17 medlemmer
vedtoges med 93 stemmer mod 68; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 84), findes i tidenden sp. 3955, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 465).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 7 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 85) findes i tidenden sp. 3955, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 465).